

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO TELŠIŲ APSKRITYJE TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 32, LT-87333 Telšiai, tel./faks. (8 444) 56 128, el. p. VATtelsiai@lr.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, 188742785

Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybai
A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius

2016-03-14 Nr. S-19

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11, 01103 Vilnius

Į 2016-01-18 Nr. S-76-152

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2016 m. kovo 14 Nr. 1
Telšiai

Vyriausybės atstovas Telšių apskrityje (toliau – Vyriausybės atstovas) atsižvelgdamas į Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje tarnybos (toliau – Tarnyba) veiklos specifiką, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 6 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos), patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktorius 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Tarnyboje nustatė korupcijos pasireiškimo tikimybę. Analizuojamas laikotarpis – 2012 m. – 2015 m.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė Tarnyboje nustatyta sudarius korupcijos pasireiškimo tikimybės klausimyną, nustačius Tarnybos veiklos sričių atitiktį KPI 6 straipsnio 3 daliai ir atlikus Tarnybos veiklos sričių, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, analizę ir vertinimą.

1. Tarnybos veiklos sritys, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

1.1. **Išankstinė** (prevencinė) savivaldybių kolegialių administravimo subjektų pateiktų teisės aktų projektų (administracinių ir norminių teisės aktų) priežiūra (toliau – Pirma veikla) (pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 str. 2 d. ir 5 str. 3 d.);

1.2. **Viešųjų pirkimų vykdymas** (toliau – Antra veikla) (Viešųjų pirkimų įstatymo 84 – 92 str.)

2. Tarnybos veiklų sričių rizikos veiksniai:

2.1. **Pirmos veiklos rizikos veiksniai.** Tarnybos valstybės tarnautojų neveikimas – nutylėjimas, kai jie, atlikdami išankstinę patikrą, Vyriausybės atstovui neteikia ir (ar) nepagrindžia informacijos apie savivaldybių kolegialių administravimo subjektų teisės aktų projektų atitikimą Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teisės aktams, gali sudaryti sąlygas pasireikšti korupcinei veikai, t.y. sudaro korupcijos pasireiškimo tikimybę.

2.2. **Antros veiklos rizikos veiksniai.** Vykdydamas mažos vertės viešuosius pirkimus (tiekėjų apklausa žodžiu), valstybės tarnautojas gali pateikti netikslią informaciją apie tiekėjų pateiktus pasiūlymus ko pasekoje gali būti pasirinktas ne mažiausią kainą ar ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikęs tiekėjas.

3. Tarnybos veiklų skirtumų priežastys tarp to kas yra ir kas turėtų būti:

Pirma veikla. Esamoje situacijoje esama skirtumo tarp faktinio reglamentavimo ir praktinės Tarnybos valstybės tarnautojų veiklos (to kas yra), t.y. Įstatymo 4 str. 2 d. ir 5 str. 3 d. nustato pareigą atlikti išankstinę savivaldybių kolegialių administravimo subjektų teisės aktų priežiūrą be išimčių, tačiau Tarnybos valstybės tarnautojai turi didelį darbo krūvį ir šiuo metu turi subjektyvaus sprendimo galimybę išankstinės patikros metu pateiktus teisės aktų projektus įvertinti kaip atitinkančius LR teisės aktų reikalavimams - nepagrindžiant atitikimo, pagrindžiant tik neatitikimą. Informacija apie neatliktą išankstinę patikrą vertinant teisės aktų projektus Vyriausybės atstovui neteikiama, o kokybiniai išankstinės patikros analizės kriterijai, nenustatyti (pavyzdžiui, jei paaiškėja, kad Tarnybos valstybės tarnautojas atlikęs išankstinę patikrą nenustatė prieštaravimo LR teisės aktams, o atliekant einamąją patikrą nustatoma, kad jau priimtas teisės aktas neatitinka LR teisės aktų reikalavimų). Metodika dėl teisės aktų projektų išankstinės patikros, teisės aktais nenumatyta, o patikros kriterijai nustatyti Vyriausybės atstovo veiklos koordinavimo ir informacijos apie veiklą pateikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas), patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-01-12 nutarimu Nr.11 „Dėl Vyriausybės atstovo veiklos koordinavimo ir informacijos apie veiklą pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-02-06 aktuali redakcija Nr. 135) yra nepakankami.

Norima situacija, kad Tarnybos valstybės tarnautojai pagrįstų savivaldybių kolegialių administravimo subjektų gautų teisės aktų projektų atitikimą LR teisės aktams, bei pateiktą informaciją apie nespėtus išnagrinėti savivaldybių pateiktus teisės aktų projektus.

Išorinė kontrolė pagal Aprašą yra nepakankama, nes Aprašu nustatyti prioritetai (kriterijai) yra bendro pobūdžio ir nenustato patikrų įvykdymo terminų, metodų pasirinkimo ir jų taikymo, jei nespėjama atlikti išankstinės priežiūros, taip pat pagrindžiant savivaldybių teisės aktų projektų atitikimą LR teisės aktams.

Antra veikla. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų įgyvendinimą Tarnyboje užtikrina Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje tarnybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje 2015 m. rugpjūčio 17 d. potvarkiu Nr. V5-3 „Dėl Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje tarnybos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių patvirtinimo“. Kiekvienais einamaisiais biudžetiniais metais rengiamas ir tvirtinamas Numatomų pirkti Vyriausybės atstovo Telšių apskrityje tarnybos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planas, Tarnybos interneto svetainėje nuolat teikiama ir atnaujinama informacija apie einamaisiais biudžetiniais metais vykdomus pirkimus bei kasmet Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka Viešųjų pirkimų tarnybai teikiama Viešųjų pirkimų ir pirkimų, nurodytų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje Ataskaita (At-6 tipinė forma). Viešųjų pirkimų išankstinę kontrolę vykdo Vyriausybės atstovas, su kuriuo prieš vykdydamas pirkimą valstybės tarnautojas derina prekių, paslaugų ir darbų kiekius bei apimtis. Baigus viešųjų pirkimų procedūrą, surašoma Tiekėjų apklausos pažyma, kurią tvirtina Vyriausybės atstovas. Atliekant mažos vertės pirkimą apklausos žodžiu būdu, kyla grėsmė, kad Tiekėjų apklausos pažymoje valstybės tarnautojas gali nurodyti tik sau palankius tiekėjus.

4. Siekiant sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę siūloma įgyvendinti šias korupcijos mažinimo priemones:

Pirmoje veikloje. Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės inicijuoti Įstatymo pakeitimą numatant, kad savivaldybių kolegialių teisės aktų projektai savivaldybių tarybų nariams, bei Vyriausybės atstovui būtų pateikti bent prieš 5 darbo dienas iki Savivaldybių tarybų posėdžių, arba leisti taikyti išankstinę patikrą ne visiems teisės aktų projektams, o išankstinę patikrą atlikti pagal įteisintą atrankinę metodiką.

Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei inicijuoti Įstatymo pakeitimą numatant įgaliojimus Vyriausybės atstovui priimti vidinius Tarnybos kontrolės teisės aktus, nustatančius išankstinės patikros kiekį ir laiką, nustatančius Tarnybos valstybės tarnautojams pareigą informuoti Vyriausybės atstovą apie savivaldybių kolegialių teisės aktų projektų atitikimą LR teisės aktams, bei pateikti informaciją apie tuos savivaldybių kolegialių teisės aktų projektus, kurių Tarnybos valstybės tarnautojai dėl išankstinės patikros apimties negalėjo išnagrinėti iki savivaldybių tarybų posėdžių pradžios.

Antroje veikloje. Atsitiktinės atrankos būdu apklausti tiekėjus apie jų pateiktus komercinius pasiūlymus tikslu išsiaiškinti pateiktų duomenų tikrumą ir pagrįstumą.

Išvada. Korupcijos pasireiškimo tikimybė Tarnyboje yra didelė, nes atitinka KPI 6 str. 3 d. 2 p. nustatytus korupcijos pasireiškimo kriterijus. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Tarnybos veikla yra pakankamai reglamentuota, valstybės tarnautojai atlikę teisės aktų priežiūrą pildo Vyriausybės atstovo nustatytos formos Išvadą dėl teisės aktų teisėtumo, be to, nuolat teikiami siūlymai dėl veiklos gerinimo, valstybės tarnautojams aiškiai paskirstytos funkcijos ir atsakomybė, nustatytos sprendimų priėmimo procedūros, kas mažina korupcijos pasireiškimo tikimybę Tarnyboje ir galimybes valstybės tarnautojams naudotis savo tarnybine padėtimi.

Ši išvada nustatyta atlikus teisės aktų, reglamentuojančių Tarnybos veiklą analizę, stebint Tarnybos valstybės tarnautojų darbą, atliekamus veiksmus ir įvertinus veiksmų atlikimo kokybę.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo motyvuota išvada teikiama vadovaujantis KPI 16 straipsnio 2 dalies 5 punktu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, 8 punktu.

Vyriausybės atstovė

Loreta Bagdonavičienė